

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

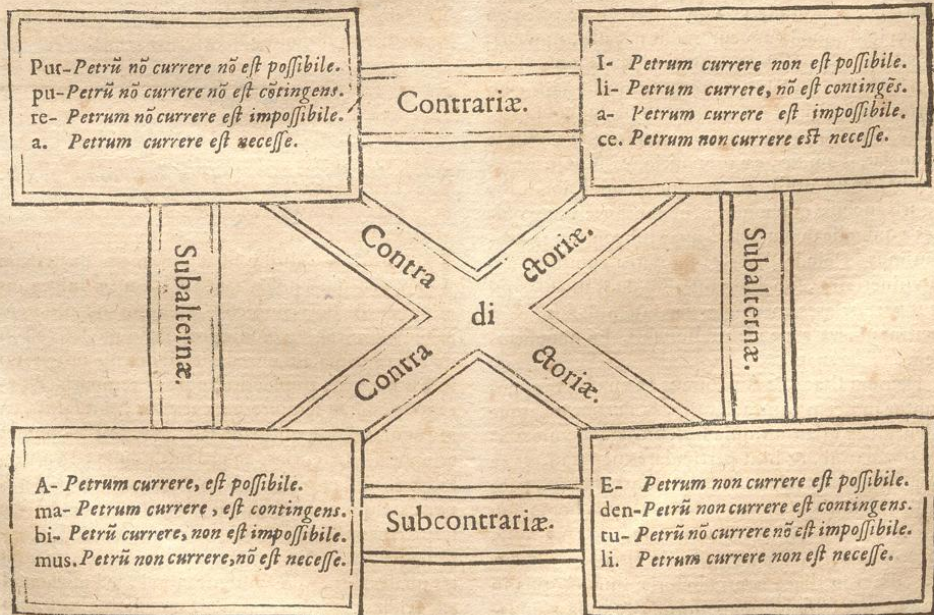
II. Æquipollentia, oppositio, & conuersio propositionum modalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

titatem, & qualitatem propositionis modalis sumendam esse à quantitate, & qualitate solius modi, impossibile autem, & necessarium modi vniuersales, possibile, & contingens modi particulares sunt, videlicet, quia necesse, & impossibile simpliciter sumpta per omnes temporis differentias vniuersaliter vagantur: si enim Petrus simpliciter necessario currat, nunquam à cursu cessare poterit, & si impossibile est eum currere, in nulla temporis differentia currere poterit, quod autem possibile, & contingens est, non eo ipso semper possibile, & contingens erit. Rursus necesse, & possibile sunt modi affirmatiui, impossibile, & contingens modi negatiui, vt constat: quare hæc propositio, necessarium est Petrum non esse lapidem, est vniuersalis, & affirmatiua, quamuis dictum sit singulare, & negatiuum; videlicet, quia modus est vniuersalis, & affirmatiuus. Vt autem modus quantitatem, & qualitatem propositioni tribuat, satis est, vt virtualiter, & æquiualeenter eam afficiat, esto non formaliter: vnde omnes propositiones æquiuales superiores vniuersales affirmatiuæ censentur.

Præmitto sextò, aliud esse propositionem modalem esse quadruplicem, pro quadruplici materia, aliud eam esse in quadruplici materia; nam hoc secundum est falsum, cum omnes sint in materia remota, aut necessaria; secus vero illud prius. Quod ita suadeo: quoniam si quæ esset in materia contingenti, præcipuè hæc, Petrum currere, est contingens; at hæc est in materia necessaria. Præmitto vltimò, omnem modalem, seu compositam, seu diuisam resolui posse ratione subiecti, si id plura complectatur, in hunc modum: hominem currere est possibile: ergo Petrum, & Paulum, & ceteros currere, est possibile: nec non resolui etiam posse ratione suæ de inesse, hoc pacto, hominem esse animal, est necessarium: ergo hæc propositio est necessaria, homo est animal, vbi modalis propositio reducitur ad suam de inesse, atque in eam resoluitur quodammodò. Prior reductio, & resolutio communis est nostris modalibus, cum quibusvis aliis extra nostrum institutum: quoad posteriorem vero,

4. Figura.

1. Figura.

P. Lyncei Philosophiæ Tom. I.

2. Figura.

O 2

Æqui

maxima est vtrinque diuersitas: nam hæc modalis album fuit nigrum, est vera, vbi Petrus v.g. in instanti A, sit niger, & in sequentibus albelcat: & tamen ad suam de inesse reduci nequit. Hæc enim propositio, album est nigrum, nunquam fuit vera. Idem cernere est in hac propositione, *tempus totum fuit*, & aliis similibus, quas Sotus fusè comemorat.

Quatuor ergo sunt species propositionum modalium: Prima affirmat dictum, & modum: secunda negat dictum, & modum: tertia modum negat, & dictum affirmat: quarta modum affirmat, & dictum negat: quæuis earum æquipollet aliis tribus: singulæ autem quatuor æquipollentes, singulis dictionibus clauduntur: Dictiones sunt hæ: *Amabimus, Edentuli, Illace, Purpurea*. Prima littera in quauis dictione denotat modum possibilem; secunda contingentem; tertia impossibilem; quarta necessarium. Deinde

E dictum negat, Ique modum, nihil A, sed V totum. Vnde in dictione Amabimus, primum A dictum affirmat, & modum, ac de solo modo possibile procedit, vt Petrum currere, est possibile: secundum A dictum, & modum pariter affirmat, & modum contingentem comprehendit, vt Petrum currere, est contingens: I. penultimum, affirmat dictum, & negat modum, atque complectitur modum impossibilem, vt Petrum currere non est impossibile: postremum V dictum, & modum negat, modumque necesse sibi vendicat, vt Petrum non currere non est necesse. Eadem ratione possunt reliquæ tres dictiones explicari.

CAPVT II.

Æquipollentia, oppositio, & conuersio propositionum modalium.

Vo æquipollentiam propositionum eiusdem figuræ, seu dictionis, & earum oppositionem cum propositionibus alterius cuiusque dictionis, seu figuræ comprehendas, sequentem typum præ oculis habeto.

3. Figura.

Equipollentia primæ figuræ perspicua est, si enim cursus Petri est possibilis, cum possibile, non omnem, sed aliquam differentiam temporis, in quo res possit esse, amplectatur, ut supra monuimus; ergo in aliqua potest non esse, ergo est contingens: rursus, si est conringens, & possibilis; ergo non est impossibilis: demum, si non est impossibilis cursus sed contingens, & possibilis; ergo eius carentia potest non esse, eo nimirum existente; ergo non est necessaria. En quatenus equipollent Petrum currere esse possibile, esse contingens, non esse impossibile, & eum non currere, non esse necessarium: hæc autem quatuor ea dictione, Amabimus, eiusque quatuor propositionibus continentur, omnes ergo quatuor equipollent. Cæterarum dictionum, seu figurarum eadem est ratio, ut intuenti constabit. Scitè D. Anselmus lib. 2. cur Deus homo cap. 17. *quidquid namque cogitur esse, prohibetur non esse, & quod cogitur non esse, prohibetur esse: quemadmodum quod necesse est esse, impossibile est non esse, & quod necesse est non esse, impossibile est esse, & conuersim: ubi ad equipollentiam propositionum modalium magna ex parte videtur alludere.*

6 Oppositio etiam modalium est in propatulo: nam Iliace, & Purpurea, contrariè opponuntur, quod ita suadeo: hæc propositiones, Petrum currere, est necesse, & Petrum non currere, est necesse, quarum altera est in Iliace, altera in Purpurea, contrariæ sunt; siquidem in falsitate non opponuntur, secus vero in veritate, ut apertissimum est: at iis reliquæ equipollent: igitur omnes hinc inde suo ordine opponuntur, prima primæ, secunda secundæ, & sic de reliquis. Confirmatur, quia altera est vniuersalis affirmatiua, altera vniuersalis negatiua, & modum vniuersalem, saltem æquiualemter includit.

7 Rursus Amabimus, & Edentuli subcontrariè opponuntur. Nam hæc, Petrum currere, est possibile, Petrum non currere, est possibile, possunt ambæ esse veræ, secus vero simul falsæ; quod ambæ possint esse simul veræ, liquet, cum Petrus possit currere, & non currere, quod autem simul falsæ esse nequeant, non minus perspicuum est: Nam, ut secunda falsa sit, opus est, ut Petrum non currere sit impossibile, ac proinde ut eum currere sit necesse; eo autem ipso, quod eum currere sit necesse, eum currere debet esse possibile, cum necessitas possibilitatem includat: vnde prima propositio affirmans eum currere esse possibile, nequit esse falsa, supposita falsitate secundæ, quæ eum non currere esse possibile enunciat. Tum sic, eæ propositiones sunt in Amabimus, & Edentuli: igitur omnes propositiones his figuris inclusæ opponuntur subcontrariè, cum omnes equipollean duabus, quas subcontrarias probauimus. Deinde Iliace, & Purpurea, cum sint modi vniuersales, subalternant alios duos modos, qui sunt particulares, eorumque veritatem, & falsitatem continent, ut expendenti liquebit. En oppositionem subalternam.

8 Demum Iliace, & Amabimus ex vna parte opponuntur inuicem contradictoriè, & Purpurea, atque Edentuli ex alia: tum, quia bini sunt modi vniuersales affirmatiui, & bini particulares negatiui, ut ex supra dictis dilucidum est: ergo contradicunt, sicut hæc de inesse, omnis homo currit, aliquis homo non currit: Tum, quia, hæc Petrum currere, est possibile, Petrum currere, non est possibile, altera in Amabimus, altera in Iliace, contradictoriæ sunt, & quia in veritate, & falsitate opponuntur, & quia æquiualemter his, Petrus potest currere, Petrus non potest currere, quas contradictorias esse, quis ambigat? at his

duabus duæ illæ figuræ equipollent; igitur Amabimus, & Iliace contradicunt; eadem est ratio de aliis duabus figuris.

9 Quod ad conuersionem modalium spectat, ex parte dicti, non modi conuertuntur hac ratione; Petrum currere, est possibile; ergo aliquod currens esse Petrum, est possibile: quare in earum conuersione regulæ conuersionis absolutarum locum habent. Qui autem conuersionem modalium velit distinctius, & magis in particulari explicatam, is adeat nostros Conimbricenses tom. 2. log. lib. 1. de prior. resolut. cap. 3. per totum.

10 Ut autem totam doctrinam huius capituli & præcedentis in compendium redigam, atque quantitatem, qualitatem, equipollentiam, oppositionem, & conuersionem modalium sub vno mentis aspectu proponam; en earum inprimis quantitatem, & qualitatem sequentibus versiculis clusam:

Omne necesse valet, valet impossibile nullus,

Contingens quidam hand, nec non possibile quidam. Videlicet, sicut, *omne*, est particula vniuersalis affirmatiua, ita, *necesse* modus vniuersalis affirmatiuus; & quemadmodum, *nullus*, est syncategorema vniuersale negatiuum, ita, *impossibile*, est modus vniuersaliter negans, ac neganter vniuersalis; & quæ ratione hæc voculæ, *quidam hand*, & *quidam*, ita sunt institutæ, ut altera sit particularis negatiua, & altera particularis affirmatiua, ita similiter, *contingens*, ad instar prioris particulariter negat, & *possibile* ad instar posterioris particulariter affirmat. Equipollentia autem modalium quatuor illis figuris, Purpurea, Iliace, Amabimus, Edentuli, clauditur, sicut est superius explicatum.

11 Oppositio modalium sequentibus versiculis continetur, quos antiqui dialectici ad memoriæ fulcrum compoñere, quare licet ornatum in eis desideres, non tamen vilitatem qualem qualem.

Tertius est quævis semper contrarius ordo.

Sui tibi linea subcontraria prima secunda.

Tertius est primo contradictorius ordo.

Pugnat cum quarto, contradicendo secundus.

Prima subest quarta, vice particularis habens se.

Hæc habet ad seriem, se lege secunda sequentem.

Tandem conuersio modalium iisdem, quibus absolutarum conuersio regulis est metienda.

CAPVT III.

Nonnulla obiectiones contra doctrinam traditam soluntur.

12 **R**ecentiores aliqui in communem doctrinam modalium à nobis traditam multis insurgunt argumentis: ac primò contrà earum quantitatem argumentantur ita: omnis propositio modalis est in materia remota, aut necessaria: at quævis propositio in his materiis amplectitur omnes temporis differentias, cum sit sempiternæ veritatis, aut falsitatis; igitur omnis propositio modalis complectitur omnes temporis differentias; ac proinde omnis est vniuersalis, & nulla particularis aut certè maior, aut minor extensio ad tempus, ad quantitatem modalium impertinens est, contrà, quam supra docuimus. Confirmatur, & declaratur: propositiones modales, quales quales sint, non existentiam rei, sed modum ei essentialem affirmant; at quod rei essentialia est, pro omni temporis differentia ei conuenit; igitur propositio modalis omnem temporis differentiam amplectitur